

סמינר חורף – שיעור פתיחה – מחשבות על בית מדרש
 הר' אביטל הוכשטיין

תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף קיז עמוד א –

תרגום	הסיפור
אמר לו רב (לרב כהנא): "כהנא, קום עלה לארץ ישראל, וקבל עליך שלא תקשה (תשאל קושיות) על רבי יוחנן שבע שנים".	א"ל רב: כהנא, ... קום סק לארעא דישראל, וקביל עלך דלא תקשי לרבי יוחנן שבע שנים.
הלך (לארץ ישראל)	אזיל
מצא את ריש לקיש יושב ומסיים את ישיבת היום לחכמים.	אשכחיה לריש לקיש דיתיב וקא מסיים מתיבתא דיומא לרבנן,
אמר להם: "היכן ריש לקיש?"	אמר להו: ריש לקיש היכא?
אמרו לו: "מדוע?"	אמרו ליה: אמאי?
אמר להם: "זו קושיה וזו קושיה זה תירוצה וזה תירוצה".	אמר להו: האי קושיא והאי קושיא, והאי פירוקא והאי פירוקא.
אמרו לריש לקיש.	אמרו ליה לריש לקיש.
הלך ריש לקיש ואמר לרבי יוחנן: "ארי עלה מבבל, שיעיין אדוני בישיבה של מחר".	אזל ריש לקיש א"ל לרבי יוחנן: ארי עלה מבבל, לעיין מר במתיבתא דלמחר.
למחרת הושיבו אותו בשורה הראשונה לפני ר' יוחנן, אמר שמועה ולא הקשה, שמועה ולא הקשה, הוריד אותו אחרנית שבע שורות עד שהושיבו בשורה האחרונה.	למחר אותבוה בדרא קמא קמיה דר' יוחנן, אמר שמעתתא ולא אקשי, שמעתתא ולא אקשי, אנחתיה אחורי שבע דרי עד דאותביה בדרא בתרא.
אמר לו רבי יוחנן לריש לקיש: "ארי שאמרת נעשה שועל!"	א"ל רבי יוחנן לר"ש בן לקיש: ארי שאמרת נעשה שועל!
אמר: "יהי רצון שאותן שבע שורות תהיינה חילוף שבע שנים שאמר לי רב"	אמר: יהא רעוא דהני שבע דרי להו חילוף שבע שנין דאמר לי רב.
קם על רגליו, אמר לו: "יחזור אדוני מתחילה"	קם אכרעיה, א"ל: נהדר מר ברישא,
אמר שמוה והקשה, העמידו בשורה הראשונה.	אמר שמעתתא ואקשי, אוקמיה בדרא קמא, אמר שמעתתא ואקשי. ר' יוחנן הוה יתיב אשבע
ר' יוחנן היה יושב על שבע כרים, הורידו לו מצע אחד מתחתיו, אמר שמועה והקשה לו, עד ששלפו לו את כל המצעים מתחתיו עד שישב על הארץ.	בסתרקי, שלפי ליה חדא בסתרקא מתותיה, אמר שמעתתא ואקשי ליה, עד דשלפי ליה כולהו בסתרקי מתותיה עד דיתיב על ארעא.
רבי יוחנן איש זקן היה והיו גבות עיניו יורדות	רבי יוחנן גברא סבא הוה ומסרחי גביניה, אמר

<p>למטה. אמר להם: "הרימו את עיני ואראה אותו". הרימו אותם במכחול של כסף, ראה שהיו שפתותיו פרודות, חשב שמחייך (צוחק) עליו, חלשה דעתו (של ר' יוחנן) ומת (רב כהנא). למחרת אמר להם ר' יוחנן לחכמים: "ראיתם את הבבלי כיצד עושה (שצוחק)?" אמרו לו: "דרכו כך (כך עשויות פניו)" נכנס למערת הקבורה, ראה שהיה מסובב על ידי נחש, אמר לו: "נחש, נחש פתח פיך ויכנס הרב אצל תלמיד" ולא פתח. "יכנס חבר אצל חבר" ולא פתח. "יכנס תלמיד אצל הרב" פתח לו, ביקש רחמים (התפלל) והקימו. אמר לו: "אם הייתי יודע שדרכו של אדוני כך לא הייתה נחלשת דעתי, עכשיו שיבוא אדוני בתוכנו". אמר לו: "אם יכול אתה לבקש רחמים ששוב לא אמות – אבוא, ואם לא – לא אבוא", הואילו וחלפה השעה, חלפה. העיר אותו, הקים אותו, שאל אותו כל הספיקות שהיו לו ופטר אותם לפניו. וזהו שאומר ר' יוחנן: "מה שאני אומר לכם – שלהם (בני בבל) היא"</p>	<p>להו: דלו לי עיני ואחזייה, דלו ליה במכחלתא דכספא, חזא דפרטיה שפוותיה, סבר אחור קמחייך ביה, חלש דעתיה ונח נפשיה. למחר אמר להו רבי יוחנן לרבנן: חזיתו לבבלאה הכי עביד? אמרו ליה: דרכיה הכי. על לגבי מערתא, חזא דהוה דהרא ליה עכנא, א"ל: עכנא, עכנא, פתח פומיך ויכנס הרב אצל תלמיד, ולא פתח. יכנס חבר אצל חבר, ולא פתח. יכנס תלמיד אצל הרב, פתח ליה, בעא רחמי ואוקמיה. א"ל: אי הוה ידענא דדרכיה דמר הכי לא חלשא דעתי, השתא ליתי מר בהדן, א"ל: אי מצית למיבעי רחמי דתו לא שכיבנא אזילנא, ואי לא - לא אזילנא, הואיל וחליף שעתא חליף. תייריה, אוקמיה, שייליה כל ספיקא דהוה ליה ופשטינהו ניהליה. היינו דאמר ר' יוחנן: דילכון אמרי, דילהון היא.</p>
---	--